

ÇİZGİ FİMLERİN YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜREL MİRAS VE KÜLTÜR TURİZMİ FARKINDALIĞI OLUŞTURMA DÜZEYİNİN İNCELENMESİ: İSTANBUL MUHAFIZLARI ÖRNEĞİ

EXAMINING THE LEVEL OF CULTURAL HERITAGE AND CULTURAL TOURISM AWARENESS IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS THROUGH CARTOONS: THE CASE OF "İSTANBUL MUHAFIZLARI"

Büşra BULUT¹, Hicran Hanım HALAÇ²

Gönderim Tarihi: 05.04.2023

Araştırma Makalesi

Kabul Tarihi: 04.10.2023

Öz Abstract

Bu çalışmada, uluslararası öğrencilere Türkçe dil öğretiminde bir materyal olarak kullanılan çizgi filmlerin; öğrenciler üzerindeki kültürel miras ve kültür turizmi farkındalık düzeylerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Ostim Teknik Üniversitesi Türkçe hazırlık birimi öğrencilerine; İstanbul Muhafızları çizgi filminin UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girmiş yapıları konu alan 5 bölümü izletilmeden önce ve izletildikten sonra bir anket uygulaması yapılmıştır. Daha sonra ankete katılan öğrencilerle odak grup görüşmesi yapılmıştır. Anket ve görüşme sonuçları, çizgi filmler aracılığıyla kültürel miras farkındalığının arttığını gösterirken aynı zamanda çizgi filmlerin dil öğretiminde etkili bir kaynak olduğunu da göstermiştir. Çizgi filmleri izleyen uluslararası öğrenciler dil öğretiminde daha fazla çizgi filmlere yer verilmesi gerektiği görüşünü bildirmişlerdir. Aynı zamanda çizgi filmlerdeki yapılar, öğrencilerde merak uyandırarak onlarda bu yapıları ziyaret etme isteği oluşturmuştur. Bu çerçevede çizgi filmlerin hem izleyenlerde kültür turizmi bilincini uyandırdığı hem de etkili bir dil öğretim metodu olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Kültür Turizmi, Kültürel Miras, İstanbul Muhafızları, Dil Öğretimi

In this research, the aim is to determine the impact of cartoons used as material in teaching Turkish to international students on their awareness of cultural heritage and cultural tourism. In line with this goal, a survey was conducted among the preparatory unit students of Ostim Technical University, before and after showing them 5 episodes of the cartoon "Istanbul Muhafızları," which focuses on structures listed in the UNESCO World Heritage List. Subsequently, a focus group discussion was held with the participating students. The survey and interview results indicate that cultural heritage awareness increases through cartoons and, at the same time, cartoons are shown to be an effective resource in language teaching. International students who watched the cartoons expressed the opinion that more cartoons should be included in language teaching. Moreover, the structures depicted in the cartoons aroused curiosity among the students, leading to a desire to visit these locations. In this context, it was concluded that cartoons not only raise cultural tourism awareness among viewers but also serve as an effective method in language teaching.

Keywords: Cultural Tourism, Cultural Heritage, İstanbul Muhafızları, Language Teaching

¹ Sorumlu Yazar: Öğr. Gör. Büşra Bulut, Ostim Teknik Üniversitesi, busra.bulut@ostimteknik.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5364-8976.

² Prof. Dr. Hicran Hanım Halaç, Eskişehir Teknik Üniversitesi, hhhhalac@eskisehir.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-8046-9914.

Giriş

Dil öğretiminde günümüz teknolojilerine bağılı olarak farklı yöntemler uygulanmaya başlanmıştır. Hem görsel hem de işitsel unsurların bir arada kullanıldığı çizgi filmler; yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde verimli birer araçlardır. Dil öğretiminde hedef dile ilişkin detaylarla birlikte o dilin mensubu olduğu kültürün de özellikleri dil öğrenenlere aktarılmaktadır. Çizgi filmler; dil öğrenen bireylerin ilgisini çekerek, dil ve beraberindeki değerler öğretimi sürecini daha pratik hale getirmekte ve öğretim sürecini verimli kılmaktadır. Bu çalışmada, uluslararası öğrencilere Türkçe öğretiminde bir materyal olarak kullanılan çizgi filmlerin; kültürel miras ve kültür turizmi bakımından bireylerin farkındalık düzeylerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda, kültürel miras ve kültür turizmi bakımından bireylerin farkındalık düzeylerini ölçmek için çalışmaya katılan öğrencilere bir anket yapılmıştır. Daha sonra “İstanbul Muhafızları” çizgi filminin UNESCO Dünya Miras Listesi’ne girmiş olan 5 bölümü, Ostim Teknik Üniversitesi Türkçe hazırlık birimi uluslararası öğrencilere izletilerek bölümler ile ilgili soruların yer aldığı anket uygulaması yapılmıştır. Çalışmanın son aşamasında ankete katılan öğrencilerle odak grup görüşmesi yapılmıştır.

Yabancılara Türkçe öğretimi ve kültürel miras aktarımı ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, öğrencilerin somut olmayan kültürel miras değerleri hakkındaki farkındalıkların ortaya konmasına yönelik çalışmaların olduğu görülmüştür (Karakoç Öztürk, 2020: 288). Yine benzer şekilde uluslararası öğrencilerle ilgili yapılan çalışmalarda öğrencilerin kültürel miras bilinç düzeylerini ölçmeye yönelik araştırmalar yapıldığı görülmüştür (Halaç vd., 2019: 185).

Bununla birlikte yabancılara Türkçe öğretiminde bir ders materyali olarak çizgi filmlerin kullanıldığı ile ilgili çalışmalar da bulunmaktadır (Aytan ve Tunçel, 2015). Erdem (2019); yabancılara Türkçe öğretiminde görev alan öğretmenler üzerine yaptığı yüksek lisans çalışmasında çizgi filmlerin açık ve anlaşılır bir dille hazırlanmış olan, günlük yaşamda kullanılan dil yapılarını barındıran, uygun telaffuzlar içeren, hedef dile ait kültürel özellikleri barındıran, gelenek ve görenekleri içeren özellikler sahip olmasından dolayı uygun bir materyal olduğunu ifade etmiştir. Fakat her iki disiplini tek noktada buluşturan ve uluslararası öğrencilere Türkçe öğretiminde bir ders materyali olarak kullanılan çizgi filmler ile ilgili, öğrencilerin kültürel miras ve kültür turizmi farkındalığını saptamaya yönelik bir akademik çalışma olmadığı tespit edilmiştir. Bu çalışmanın temel amacı, yabancılara Türkçe öğretiminde hem görsel hem işitsel bir uyarıcı olarak ifade edilebilen çizgi filmlerin, öğrencilerde kültür turizmi yönüyle farkındalık oluşturma durumu saptanmaya çalışılacaktır.

İstanbul Muhafızları çizgi filmini konu alan çalışmalar ise; çizgi filmde yer alan popüler kültür ürünlerinin saptanmasına yönelik içerik analizi (Güngör ve Çolak, 2019: 932), çizgi filmlerdeki tarihî olayların aktarımının ortaokul 6.sınıf öğrencilerinin ders bilgi paketlerinde haftalık içerik, hedef veya amaçlarında yer alıp almadığının tespiti (Yeniçeri, 2020: 388) şeklindedir. Literatürde İstanbul Muhafızları’nın, İstanbul’un tarihî, turistik mekânlarıyla ve kültürel

zenginlikleriyle tanıtan bir çizgi film olduğu görülür. Ancak bu çizgi filmin turizm ile bağlantısını konu alan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerin öğrenme materyallerinden biri olan çizgi filmlerin, öğrencilerin kültür turizmi bilincinin farkındalığına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. Uluslararası öğrenciler özelinde Türkçe öğretiminde kültür turizmi bilincinin aktarılmasına ve farkındalığına yönelik kurgulanan çalışmada aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır:

- İstanbul Muhafızları çizgi filminin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerin kültürel miras ve kültür turizmi bilincinin oluşumuna katkısı var mıdır?
- İstanbul Muhafızları çizgi filmini izleyen uluslararası öğrenciler çizgi filmde yer alan kültürel miras değerleri hakkında bilgi sahibi olmuş mudur?
- İstanbul Muhafızları çizgi filmi; kültürel miras değerlerini nasıl işlemiştir?
- İstanbul Muhafızları çizgi filmi, kültürel miras değerlerinin (mekânlarının) uluslararası öğrenciler tarafından ziyaret edilme isteğini uyandırma konusunda başarılı mıdır?

Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada, öncelikle Ankara Ostim Teknik Üniversitesi'nde Türkçe hazırlık eğitimi alan uluslararası öğrencilere kültür turizmi bilincinin düzeyini ölçmek amacıyla bir anket uygulanmıştır. Daha sonra İstanbul Muhafızları çizgi filminin UNESCO Dünya Miras listesinde yer alıp kültürel miraslarımızı konu alan bölümlerini izleyen öğrencilere ikinci bir anket uygulanmıştır. Çalışmanın son aşamasında ise ankete katılan öğrencilerle odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri 6'şar katılımcıdan oluşan iki ayrı görüşme şeklinde 20.07.2023 ve 21.07.2023 tarihlerinde online bir platform üzerinden yapılmıştır. Her bir görüşme 20-25 dakika sürmüştür. Soru cevaba dayanan görüşmede genelden özele olmak üzere 4 soru yöneltilmiştir. Soruların sade bir dilde ve uluslararası öğrencilerin anlayabileceği düzeyde olmasında dikkat edilmiştir. Soruların dil ve anlatım düzeylerinin tespitinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Görüşmenin başlangıcında, araştırmanın amacı anlatılmıştır ve daha sonra öğrencilerden kısaca öz geçmişlerinden bahsetmeleri istenmiştir. Öğrenme yöntemlerinden biri olan odak görüşmesi yapılarak öğrencilerin görüşleri sorulmuştur. Sorular şöyledir:

1. "İzlediğiniz çizgi film hakkında ne düşünüyorsunuz?"
2. "İzlediğiniz çizgi filmdeki tarihi yapılar ilginizi çekti mi?"
3. "İzlediğiniz çizgi filmdeki tarihi yapıları ziyaret etmek ister misiniz, neden?"
4. "Öğrenme materyali olarak çizgi film kullanılması hakkında düşünceleriniz nelerdir?"

Odak grup görüşmesi; katılımcıların düşüncelerini, fikirlerini özgürce söyleyebileceği bir ortamda grup dinamiğinin etkisinden faydalanarak planlanan derinlemesine bilgi edinme ve fikir üretme yöntemidir (Merriam, 2013). Odak grup görüşmesi önceden belirlenmiş bir konu hakkında, önceden belirlenmiş bir grup katılımcının düşüncelerini öğrenmek için planlanmış

bir tartışmalar serisidir (Baş vd., 2008). Odak grup görüşmeleri bir 'düşünceleri öğrenme' yöntemidir.

Toplanan verileri çözümlmek ve bulgulara ulaşmak amacıyla nicel veri çözümlme yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma için Ostim Teknik Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurul Komisyonu'ndan 29.04.2022 tarihinde gerekli izinler alınmıştır. Araştırma yöntemi kapsamında verilerin toplanması sürecinde uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Ankara Ostim Teknik Üniversitesi'nde Türkçe hazırlık eğitimi alan uluslararası öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışma, 2021-2022 akademik yılında öğrenim gören 42 uluslararası öğrenciden ulaşılan örneklem 31 öğrencidir. Araştırmanın amacına hizmet eden veriler uluslararası öğrencilere uygulanan anket ve odak grup görüşmesi ile toplanmıştır. Ankete 31 öğrenci katılım sağlarken, 6'şar katılımcıdan oluşan iki odak grup görüşmesi ile 12 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışma kapsamında seçilen İstanbul Muhafızları çizgi filmi toplamda 52 bölüm yayınlanmış bir çizgi film olmakla birlikte, bu çalışmada UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan kültürel miras değerlerimizi konu alan 5 bölümü kullanılmıştır.

Kültürel Miras ve Kültür Turizmi Kavramı

Kültür; insan ve toplumların öz yapısal niteliklerini yansıtan, ulusların kendine özgü görüşlerini, duygu ve düşüncelerini, gelenek ve göreneklerini ifade eden ortak milli değerlerdir. Toplumların başka toplumlar karşısında ayakta durmasını sağlayan bir olgu olan kültür, birlik beraberlik duygusunu da pekiştirmektedir (Eryücel, 2018: 12). Bir toplumun ortak yaşayışından doğan kültür, yaşadığı coğrafyayı da şekillendirmiştir. Toplum, içinde yaşadığı coğrafyadan etkilenirken, yaşamını sürdürdüğü bu coğrafyaya geçmişten günümüze getirdiği kültürel değerleri de eklemiştir (Emekli, 2006: 53).

Kültürel miras, insanoğlunun çağlar boyunca biriktirdiği duygu, düşünce, değerler ve yaşam biçiminin bütünüdür. Bu miras, dil, tarih, sanat gibi unsurları içerir. Aynı zamanda toplumların kimliğini, yaşam biçimini, içinde yaşadığı coğrafyayı ortaya koyar (Edwards, 2005: 8).

Kültürel miras, dünyada farklı bölgelerde yaşayan insan topluluklarının geçmişle günümüz arasında anlamlı bir bağ kurmalarını sağlar. Bu miras, zamanla zenginleşen değerleri kuşaktan kuşağa aktararak çağlar arasında köprü kurar (Levent, 2011: 116). Toplumlarda var olan kültürel değerler, miras olarak aktarıldığında toplumların aidiyet ve bağlılık duygularını pekiştirir. Ortak geçmiş, gelenekler, dil, sanat, müzik ve diğer kültürel unsurlar, toplulukların ortak kimlik ve değerlerini oluşturur. Bu ortak bağlar, insanların birlikte yaşama ve dayanışma içinde olma isteğini artırır. Kültürel mirasın korunması ve sürdürülmesi, bir toplumun kimliğini ve özgünlüğünü korumasına yardımcı olmaktadır. Geleneklerin, ritüellerin ve diğer kültürel uygulamaların kuşaktan kuşağa aktarılması, toplumların köklerine bağlı kalmasını ve ortak miraslarını geleceğe taşımasını sağlamaktadır.

Kavramsal olarak kültür turizmi ise; bir toplumun kültürel miras değerlerini açığa çıkarmak noktasında önemli bir yere sahip olmakla birlikte ilk kez AB tarafından yapılan çalışmalara konu olmuştur (Çulha, 2008: 1829). Yeni kültürleri keşfetme ve geçmiş kültürlerin merak edilmesi esasına dayanan kültür turizmi, potansiyeli yüksek çok boyutlu bir kavramdır.

Kültür turizmi;

- Festivaller ve fuarlar (müzik, dans, komedi, görsel sanatlar, sanatsal miras),
- Gösteriler ve konserler (tiyatro, opera, bale gösterileri; klasik ve çağdaş müzik konserleri),
- Müzeler ve sanat galerileri,
- Sanat ve zanaat atölyeleri ve stüdyolar,
- Tarihi yerler, binalar, kültürel miras ile anıtları ziyaret ve etkinliklere katılım şeklinde gerçekleşmektedir (Foo ve Rosetto, 1998).

Kültür turizmi, insanların farklı toplumlara ait kültürleri tanıma isteğiyle gerçekleştirdiği seyahat ve konaklamaları kapsamaktadır. Turistler, eski medeniyetlerin ve kültürlerin izlerini sürmek arzusu ile kendi kültürleri dışındaki farklı kültürlere de ilgi duymaktadır (Arınç, 2002: 101). Bu sebeple, turistler genellikle kültürel zenginlik ve farklılıkları görmek amacıyla ziyaretleri gerçekleştirirler.

Kültür turizmi, sadece turistik mekân olarak algılanmamalı, aynı zamanda bu yerlerdeki geçmişten günümüze aktarılan yerel yaşam tarzları, gelenekler, festivaller gibi pek çok yaşayan sosyal ve kültürel değerleri görmeyi mümkün kılan önemli bir etkinliktir. Yerel kimliğin ve özgünlüğün vurgulanmasını mümkün kılan turizm, kültürel çeşitliliği ve özgünlüğü korumak amacıyla yerel toplulukların katılımı ve desteğine ihtiyaç duymaktadır. Kültür turizmi kavramının pek çok tanımı olmakla birlikte; en genel anlamıyla, turistik etkinlik olarak eğlence ve gezi amacıyla ziyaret edilen değerleri anlamaya yönelik yapılan ziyaretlerdir.

Kültür turizmi kapsamında yapılan gezilerde turistler, gittikleri yerlerdeki insanların yaşam koşullarını, anılarını, sanatlarını ve zanaatlarını öğrenmek istemektedir (Waitt, 2000: 838). Kültürel zenginliğe sahip olan yerleri görmek, unutulmaya yüz tutan yaşam biçimlerini anlamak ve tüm bu kültürel değerlerin hafızalarda bir anı olarak kalmasını sağlamak ve korumak amacıyla yapılan geziler kültür turizmi kapsamında değerlendirilmektedir. Kültür turizminin tercih edilme sebeplerinden başlıcası, ilgili kültüre ait var olan değerlerin, kültür birikimlerinin, yaşayan toplumun kimliğinin tanınmak istenmesidir. Kültür turizmi insanlara, farklı ülke ve bölgelere ait kültürleri yerinde tanıma imkânı sunmaktadır.

Turizm amaçlı kullanılan kültürel miras değerleri, ülke ekonomisine önemli bir katkı sağlamaktadır. Kültürel değerlerin korunmasına gereken özenin gösterilmemesi, turizm etkinliklerinin sekteye uğramasına neden olmaktadır. Bu nedenle, turizmin sürdürülebilirliğine katkı sağlamak, söz konusu kültür birikiminin gelecek kuşaklara aktarımı için turizme kaynak olan her türlü maddî ve manevî değerlerin korunması gerekir.

Sonuç olarak, kültür turizmi; turistlerin farklı kültürleri keşfetme isteği ve yöreye ait kültürel mirasın ön plana çıkarılmasıyla öne çıkarılması arzusu ile bir araya gelen önemli bir turizm türüdür. Özverili bir şekilde korunduğu ve yaşatıldığı sürece, kültür turizmi hem turistlere zengin bir deneyim sunacak hem de sosyo-ekonomik kalkınmaya önemli bir katkı sağlayacaktır.

Bir Turizm Rehberi Örneği: İstanbul Muhafızları Çizgi Filmi

M. Musab Gündüz ve M. Ammar Gündüz'ün yapımcılığını üstlendiği, İstanbul'un tarihî ve turistik mekânlarını kapsamlı olarak ele alan ve büyük bir izleyici kitlesine sahip olan İstanbul Muhafızları çizgi filminin yönetmeni, Çağrı Cem Bayraklı'dır (URL-1). Yayın hayatına TRT Çocuk ile başlayan İstanbul Muhafızları çizgi filmi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ iş birliği ile hazırlanmış olup toplam 52 bölümdür. TRT Çocuk kanalındaki yayın hayatına 18 Haziran 2016 tarihinde başlayan çizgi filmin son bölümü, 6 Ocak 2021 tarihinde yayınlanmıştır. Mevcut bölümlerin izlenme sayısı genel ağ (internet) ortamındaki video izleme ve sosyal medya düzlemlerinde her geçen gün artmaktadır. Örneğin İstanbul Muhafızları çizgi filminin Youtube kanal üye sayısı 6 Nisan 2022 tarihi itibarıyla 254 bin kişidir.

Senaryosu, İstanbul'un tarihi ve turistik mekânlarını kültürel zenginliklerle birlikte tanıtmak üzerine kurulan çizgi filmde; Mehmet, Zeynep, Ali, Elif isimli ana karakterlerin, tarihi eserlere zarar vermek isteyen Gürgen ve Azmi karakterlerine karşı mücadelesi işlenmektedir. Karakterlere yönelik özellikler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

İstanbul Muhafızları Çizgi Filmi Karakterleri.

Karakterler	Özellikleri
Mehmet	Grubun lideri
Zeynep	Grubun en zekisi
Ali	Grubun en çekingeni
Elif	Grubun fiziksel olarak en güçlüsü
Gürgen	Tarihi eserlere zarar vermek isteyen kötü karakter
Azmi	Gürgen karakterinin yardımcısı

Toplam 52 bölüm yayınlanan İstanbul Muhafızları çizgi filminin her bölümü yaklaşık 13-15 dakika sürmektedir. Çalışma kapsamında uluslararası öğrencilere izletilen beş bölüm; İstanbul'un UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan kültürel miras değerlerini konu alan bölümlerden oluşmaktadır. Çalışma kapsamında incelenen bölümler ve isimleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

Çalışmada İncelenen Bölümler ve İsimleri.

Bölümler	Bölüm İsimleri
3.Bölüm	Topkapı Sarayı
8.Bölüm	Ayasofya
13.Bölüm	Topkapı Sarayı 2
32.Bölüm	Süleymaniye Kütüphanesi
36.Bölüm	Zeyrek Cami

İstanbul Muhafızları çizgi filminin her bölümünde kültürel miras değerlerimiz ile ilgili tarihî bilgiler sunulmaktadır. Bu bilgiler kimi zaman grubun en zekisi Zeynep tarafından, kimi zaman da okuldaki öğretmen tarafından verilmektedir. Çalışma kapsamında incelenen bölümlerde sunulan tarihi bilgiler Tablo 3'te verilmiştir. İzlenen bölümlerde UNESCO Dünya Miras Listesi ile ilgili bilgi verilmediği gözlemlenmiştir.

Tablo 3

Çalışma Kapsamında İncelenen Bölümlerde Aktarılan Tarihi Bilgiler.

Bölümler	Tarihi Bilgiler
Topkapı Sarayı	1478 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından inşa edilmiştir, 380 yıl boyunca devlet yönetimi buradan yapılmıştır, dört avludan ve birçok yapıdan oluşmaktadır. İçerisinde Kaşıkçı Elması, III.Mustafa'nın da zırhının bulunduğu birçok değerli emaneti bünyesinde barındırmaktadır.
Ayasofya	Dünyanın en eski ibadethanelerinden biridir, yapımında 10 bin kişi çalışmış ve 4 yıl içinde bitirilmiş, İstanbul'un fethinden sonra camiye dönüşmüştür, fetihden sonraki ilk Cuma namazı burada kılınmıştır, 1935 yılında ise müzeye çevrilmiştir, minarelerini Mimar Sinan yapmıştır.
Topkapı Sarayı 2	Saltanat kapısı 1. avluya açılmaktadır. İç sarayda ise; Babüsselam mutfak kanadı, Fatih köşkü, arz odası, hekim başı odası, iç hazine, ağlar cami bulunmaktadır. 700bin metrekarelik bir alanda kurulan Topkapı Sarayı'nın bugünkü kullanım alanı 80bin metrekaredir.
Süleymaniye Kütüphanesi	Mimar Sinan kalfalık döneminde Süleymaniye Camiisini yapmıştır. Cami etrafındaki yapılarla birlikte Süleymaniye Külliyesi'ni oluşturmaktadır. Yazma eser bakımından dünyanın en önemli kütüphanelerinden birisi olan Süleymaniye Kütüphanesi de bu yapılardan birisidir. Süleymaniye Kütüphanesi Türk-İslam kültürünün çok önemli eserlerini içinde barındırmaktadır.
Zeyrek Cami	900 yıl önce inşa edilmiştir. Bizans döneminde üç farklı kilisenin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur. Ayasofya'dan sonra ayakta kalan en büyük kilisedir. Fatih Sultan Mehmet döneminde camiye dönüştürülmüştür.

3D animasyon tekniği ile hazırlanan İstanbul Muhafızları çizgi filminin araştırma kapsamındaki bölümlerinde tespit edilen kültürel miras değerlerinin çizgi filmdeki gösterimleri ve gerçekteki durumlarına ilişkin karşılaştırma analizi Görsel 1. grubunda sunulmuştur.

Görsel 1a. 3. Bölüm (Topkapı Sarayı), III. Mustafa'nın Zırhı (Çizgi Filmde).

Görsel 1b. III. Mustafa'nın Zırhı.

Görsel 1c. 3. Bölüm (Topkapı Sarayı), Topkapı Sarayı'nın Dış Görünüşü (Çizgi Filmde).

Görsel 1d. Topkapı Sarayı'nın Dış Görünüşü.

Görsel 1e. 8. Bölüm (Ayasofya), Ayasofya'nın Dış Görünüşü (Çizgi Filmde).

Görsel 1f. Ayasofya'nın Dış Görünüşü.

Görsel 1g. 13. Bölüm (Topkapı Sarayı), Topkapı Sarayı Arz Odası (Çizgi Filmde).

Görsel 1h. Topkapı Sarayı Arz Odası.

Görsel 1i. 32. Bölüm (Süleymaniye Kütüphanesi), Süleymaniye Kütüphanesi Giriş Kapısı (Çizgi Filmde).

Görsel 1j. Süleymaniye Kütüphanesi Giriş Kapısı.

Görsel 1k. 36. Bölüm (Zeyrek Cami), Genel Görünüş (Çizgi Filmde).

Görsel 1l. Zeyrek Cami Genel Görünüş.

Görsel 1. Çalışma Kapsamında İncelenen Bölümlerde Tespit Edilen Kültürel Miras Değerlerinin Gösterimi Ve Gerçekteki Durumları.

Bulgular

Çalışmanın yürütüldüğü 2021-2022 akademik yılı Ankara Ostim Teknik Üniversitesi'nde Türkçe hazırlık eğitimi alan uluslararası öğrencilerin çizgi filmler aracılığıyla edindikleri kültür turizmi bilinci araştırılmaktadır. Anketin 42 kopyası; uzmanlar aracılığıyla uluslararası öğrencilere ulaştırılmış ve ankete 31 uluslararası öğrenci katılmıştır. Ankete katılan 31 uluslararası öğrenciden görüşmeyi kabul eden 12 öğrenci ile de odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri 6'şar katılımcıdan oluşan iki ayrı görüşme şeklinde yapılmıştır.

Anket ve Odak Grup Görüşme Soruları

Çalışmayla ilgili ankette çoktan seçmeli ve açık uçlu olmak üzere toplam 40 soru bulunmaktadır. "Kişisel bilgiler" ve "kültürel miras farkındalığı" başlıklarındaki sorular, öğrenciler ilgili çizgi film bölümlerini izlemeden önce; "bölümler" başlığındaki sorular, ilgili çizgi film bölümü izlendikten sonra; "İstanbul Muhafızları" başlığındaki sorular ise tüm bölümler bitirildikten sonra cevaplandırılmıştır. Çalışma kapsamında hazırlanan anket bölümleri ve soruları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4

Çalışmada Uygulanan Anket Bölümleri ve Sorular.

ANKET SORULARI	Kişisel Bilgiler	Hangi ülke vatandaşısınız? Cinsiyetiniz nedir? Hangi bölüm öğrencisisiniz? Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?
	Kültürel Miras Farkındalığı	Kültür turizmi denince aklınıza ilk ne gelmektedir? Türkiye'nin UNESCO Dünya Miras Listesi'ne giren kültürel miraslarını biliyor musunuz?
	Bölümler	İzlediğiniz çizgi filmde Topkapı Sarayı hakkında hangi bilgileri edindiniz? İzlediğiniz çizgi film sizde Topkapı Sarayı hakkında merak uyandırdı mı? Çizgi filmde gösterilen Topkapı Sarayı gerçeğine benziyor mu? Çizgi filmde gösterilen Topkapı Sarayı'nı görmek ister misiniz?

	İstanbul Muhafızları	İstanbul Muhafızları çizgi filminin diğer bölümlerini de izlemek ister misiniz? İzlediğiniz çizgi filmde tarihi öğelerin fazla yer alması çizgi filmi sıkıcı kılıyor mu? İstanbul Muhafızları çizgi filminin Türkçe dil öğreniminize katkısı oldu mu? Derslerinizde çizgi filmlere yer verilmesini ister misiniz?
ODAK GRUP GÖRÜŞMESİ SORULARI		“İzlediğiniz çizgi film hakkında ne düşünüyorsunuz?” “İzlediğiniz çizgi filmdeki tarihi yapılar ilginizi çekti mi?” “İzlediğiniz çizgi filmdeki tarihi yapıları ziyaret etmek ister misiniz, neden?” “Öğrenme materyali olarak çizgi film kullanılması hakkında düşünceleriniz nelerdir?”

Verilerin Analizi

Anket çalışması üzerinde yapılan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı incelenerek ölçeğin güvenilirliği 0.73 olarak tespit edilmiştir. Güvenirlik katsayısının 0.70 ve üzeri olduğu durumlarda, ölçek güvenilir olarak değerlendirilmektedir (Büyüköztürk, 2007). Anket uygulamalarından sonra SPSS 26 paket programı kullanılarak elde edilen verilerin analizi tablolar şeklinde sunulmuştur. Araştırma kapsamında ankete katılan öğrencilerin, ülkelerine göre demografik bilgilerine ilişkin frekans dağılımı Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5.

Ankete Katılan Uluslararası Öğrencilerin İstatistikleri.

Ülkeler	Öğrenci Sayısı		
	Kadın	Erkek	Toplam
Afrika Ülkeleri	10	5	15
Ortadoğu Ülkeleri	6	10	16
TOPLAM	16	15	31

Tablo 5’te görüldüğü üzere, araştırmaya iki farklı coğrafyadan (ve farklı ülkelerden) toplam 31 uluslararası öğrenci katılmıştır. Ortadoğu ülkelerinden gelen öğrencilerin oranı % 51,6 ile daha yüksek oran olarak görülmektedir. Afrika ülkelerinden gelen öğrencilerin oranı ise %48,4’tür. Ankete katılan toplam 31 uluslararası öğrencilerin cinsiyetlere göre dağılımı ise 16 kadın, 15 erkek şeklindedir. Araştırmaya katılan Türkçe Hazırlık bölümü öğrencilerinin %48,4’ü (f=15) İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı, %32,3’ü (f=10) Yazılım Mühendisliği, %6,1’i (f=5) Dijital Medya ve Pazarlama, %3,2’si (f=1) ise Bilgisayar Mühendisliği öğrencisidir.

Araştırmaya katılan Türkçe Hazırlık bölümü öğrencilerinin %48,4’ü (f=15) 1-3 yıl, %29,0’ı (f=9) 3-5 yıl, %22,6 (f=7) 6+ yıldır Türkiye’de yaşamaktadır.

Araştırmaya katılan Türkçe Hazırlık bölümü öğrencilerinin kültür turizmi kavramına yönelik farkındalıklarını ölçmek amacıyla “Kültür turizmi denince aklınıza ilk ne gelmektedir?” sorusu sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin %38,7’lik kısmı (f=12) kültür turizmi denince akıllarına tarihî yapı ve müzelerin geldiğini belirtirken %9,7’lik kısmı (f=3) akıllarına hiçbir şey gelmediğini belirtmiştir. %22,6’lık kısım ise (f=7) ankette sunulan tüm seçenekleri (modern yapı, tarihî yapı, doğa, fuarlar, festivaller, konserler) işaretleyerek hepsi cevabını vermiştir.

“Türkiye’nin UNESCO Dünya Miras Listesi’ne giren kültürel miraslarını biliyor musunuz?” sorusuna araştırmaya katılan öğrencilerin %41,9’luk kısmı (f=13) UNESCO’yu bilmiyorken, %58,1’lik kısmı (f=18) UNESCO Dünya Miras Listesi’ne giren kültürel mirasları evet biliyorum seçeneğini işaretlemiştir.

Araştırma kapsamında, öğrenciler öncelikle çizgi filmlerin ilgili bölümünü izleyip daha sonra bölüm hakkındaki soruları yanıtlamışlardır. Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin izledikleri bölümler hakkında “İzlediğiniz çizgi filmde söz konusu tarihî yapı hakkında hangi bilgileri edindiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6

“İzlediğiniz Çizgi Filmde Söz Konusu Tarihi Yapı Hakkında Hangi Bilgileri Edindiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplar.

Cevaplar	Topkapı Sarayı		Ayasofya		Süleymaniye Kütüphanesi		Zeyrek Cami	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Mimarî özellik	3	9,7	1	3,2	2	6,5	3	9,7
Tarihî önem	5	16,1	16	51,6	13	41,9	8	25,8
Cephe özellikleri	1	3,2	11	35,5	2	6,5	1	3,2
Yapım Tarihi	0	0	0	0	0	0	1	3,2
Hepsi	22	71,0	3	9,7	14	45,2	18	58,1
TOPLAM	31	100	31	100	31	100	31	100

Tablo 6’da görüldüğü üzere, araştırmaya katılan uluslararası öğrenciler çizgi filmlerin bölümlerinde ilgili yapının mimarî özellikleri, tarihî önemi, cephe özellikleri ve yapım tarihi hakkında bilgi edindiklerini belirtmişlerdir. İzlenen bölümlerin hepsinde ilgili yapının mimarî özelliklerinden ve tarihçesinden bahsedilmektedir. Cephe özellikleri ise görsel olarak sunulmuştur.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin izledikleri bölümler hakkında “İzlediğiniz çizgi filmde söz konusu tarihî yapı sizde merak uyandırdı mı?” sorusuna verdikleri cevaplara göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

“İzlediğiniz Çizgi Filmde Söz Konusu Tarihi Yapı Sizde Merak Uyandırdı mı?” Sorusuna Verilen Cevaplar.

Cevaplar	Topkapı Sarayı		Ayasofya		Süleymaniye Kütüphanesi		Zeyrek Cami	
	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)
1-Hayır, hiç uyandırmadı	2	6,5	0	0	1	3,2	0	0
2	0	0	2	6,5	4	12,9	0	0
3	8	25,8	4	12,9	16	51,6	13	41,9
4	8	25,8	12	38,7	7	22,6	15	48,4
5-Evet, çok uyandırdı	13	41,9	13	41,9	3	9,7	3	9,7
TOPLAM	31	100	31	100	31	100	31	100

Tablo 7’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan uluslararası öğrenciler Topkapı Sarayı bölümünü izledikten sonra %41,9’luk kısım (f=13) Topkapı Sarayı’nı çok merak ederken, %6,5 lik kısım (f=2) Topkapı Sarayı’nı merak etmemiştir. Ayasofya bölümünü izleyen öğrencilerden %41,9’luk kısım (f=13) Ayasofya’yı çok merak ederken, “hayır, hiç merak uyandırmadı” seçeneğini işaretleyen öğrenci çıkmamıştır. Süleymaniye Kütüphanesi bölümünü izleyen öğrencilerden %9,7’lik kısım (f=3) Süleymaniye Kütüphanesi’ni çok merak ederken, %3,2’lik kısım (f=1) Süleymaniye Kütüphanesini hiç merak etmemektedir. Zeyrek Cami bölümünü izleyen öğrencilerden %9,7’lik kısım (f=3) Zeyrek Cami’yi çok merak ederken, “hayır, hiç merak uyandırmadı” seçeneğini işaretleyen öğrenci çıkmamıştır.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin izledikleri bölümler hakkında “İzlediğiniz çizgi filmde söz konusu tarihi yapı gerçeğine benziyor mu?” sorusuna verdikleri cevaplara göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

“İzlediğiniz Çizgi Filmde Söz Konusu Tarihi Yapı Gerçeğine Benziyor Mu?” Sorusuna Verilen Cevaplar.

Cevaplar	Topkapı Sarayı		Ayasofya		Süleymaniye Kütüphanesi		Zeyrek Cami	
	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)
1-Hayır, hiç benzemiyor	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	0	2	6,5	4	12,9	1	3,2
3	1	3,2	15	48,4	3	9,7	4	12,9
4	9	29,0	8	25,8	15	48,4	13	41,9
5-Evet, çok benziyor	21	67,7	6	19,4	9	29,0	13	41,9
TOPLAM	31	100	31	100	31	100	31	100

Tablo 8’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan uluslararası öğrenciler Topkapı Sarayı bölümünü izledikten sonra %67,7’lik kısım (f=21) Topkapı Sarayı’nın çizgi filmdeki gösteriminin gerçeğe çok benzediğini ifade etmiştir. Bu soru kapsamında çizgi filmlerde gösterilen yapıların gerçeğe oldukça benzediğine dair geri bildirimler alınmıştır. İzlenen bölümlerdeki ilgili yapıların iyi bir şekilde animasyona çevrilmesi, katılımcıların yapılarla olan ilgisini artırarak onlarda merak uyandırmıştır.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin izledikleri bölümler hakkında “İzlediğiniz çizgi filmde söz konusu tarihî yapıyı görmek ister misiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9

“İzlediğiniz Çizgi Filmde Söz Konusu Tarihi Yapıyı Görmek İster Misiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplar.

Cevaplar	Topkapı Sarayı		Ayasofya		Süleymaniye Kütüphanesi		Zeyrek Cami	
	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)
1-Evet	30	96,8	28	90,3	19	61,3	27	87,1
2-Hayır	1	3,2	3	9,7	5	16,1	2	6,5
3-Kararsızım	0	0	0	0	7	22,6	2	6,5
TOPLAM	31	100	31	100	31	100	31	100

Tablo 9’da görüldüğü üzere, araştırmaya katılan uluslararası öğrenciler çizgi filmde izledikleri yapıları görmek istemişlerdir. En çok görmek istenen yapı Topkapı Sarayı olmuştur.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerden “İstanbul Muhafızları çizgi filminin diğer bölümlerini de izlemek ister misiniz?” sorusuna %80,6’lık kısmı (f=25) evet cevabını verirken, %19,4’lık kısmı (f=6) hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin hem dil öğrenimini pekiştirirken hem de hedef dile ait değerleri ve kültürel miras değerlerini öğrendikleri için çizgi filmin diğer bölümlerini de izlemek istedikleri düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin İstanbul Muhafızları çizgi filmi hakkında yöneltilen genel sorulara verdikleri cevaplar Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10

“İzlediğiniz Çizgi Filmde Tarihi Öğelerin Fazla Yer Alması Çizgi Filmi Sıkıcı Kılıyor Mu?” Sorusuna Verilen Cevaplar.

Sorular	“İzlediğiniz çizgi filmde tarihi öğelerin fazla yer alması çizgi filmi sıkıcı kılıyor mu?”		İstanbul Muhafızları çizgi filmi Türkçe dil öğreniminize katkısı olduğu mu?		Derslerinizde çizgi filmlere yer verilmesini ister misiniz?	
Cevaplar	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)	Frekans (F)	Yüzde (%)
1-Evet	10	32,3	20	64,5	26	83,9
2-Hayır	21	67,7	6	19,4	1	3,2
3-Kararsızım	0	0	5	16,1	4	12,9
TOPLAM	31	100	31	100	31	100

Tablo 10’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı tarihî öğelerin yer aldığı İstanbul Muhafızları çizgi filminin sıkıcı olmadığını düşünmektedir. %64,5 gibi büyük bir kısım öğrenci (f=20) izledikleri çizgi filmin Türkçe dil öğrenimlerine katkısı olduğunu düşünmektedir. %83,9’luk kısım (f=26) derslerinde daha fazla çizgi filmlere yer verilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Anket verileri işlendikten ve yorumlandıktan sonra ankete katılan uluslararası öğrencilerle odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak grup görüşmesi yazarlar tarafından yönetilmiştir. *“Sevgili öğrenciler, çalışmamıza katılımlarınızdan dolayı teşekkür ederiz. Daha önce izlemiş ve anketine katılmış olduğunuz çizgi filmlerden hareketle sizlere birkaç soru sormak istiyoruz. Öncesinde çizgi filmleri hatırlamak adına bölümleri izleyeceğiz. Sizlerden samimi bir şekilde özgürce düşüncelerinizi söylemenizi beklemekteyiz.”* şeklinde açıklama yaparak görüşme başlatılmıştır. Çizgi filmleri izledikten ilk soru gruba sorulmuştur.

“İzlediğiniz çizgi film hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna katılımcılar genel olarak eğitici ve bilgilendirici yanıtını vermiştir. Katılımcılardan “Ö1” İstanbul Muhafızları çizgi filminin eğitici olmasının yanında eğlenceli olduğunu da düşünmektedir (Ö1, kadın). Katılımcılardan “Ö2” İstanbul Muhafızları çizgi filminin pek de ilgi çekici olmadığını hatta sıkıcı olduğunu düşünmektedir (Ö2, erkek). “Ö2”ye benzer düşüncelerde olan “Ö5” ise, İstanbul Muhafızları çizgi filmindeki tarih bilgilerinin pek anlaşılır olmadığını ve izlerken sıkıldığını belirtmiştir (Ö5, erkek). Ö3 ve Ö11 aralarında geçen konuşmadan sonra birbirlerinin fikirlerine katılarak

İstanbul Muhafızları çizgi filmi anılayabildikleri için mutlu olduklarını, başka derslerde de benzer uygulamaların yapılmasını istediklerini belirtmişlerdir (Ö3, kadın ve Ö11, kadın).

“İzlediğiniz çizgi filmdeki tarihi yapılar ilginizi çekti mi?” sorusuna katılımcılar genel olarak evet yanıtını vermiştir. Özellikle katılımcılardan “Ö8”, izlediği çizgi filmde yer alan yapılarla ilgili ayrıca araştırmalar yapıp, fotoğraflarına baktığını belirtmiştir (Ö8, kadın). “Ö2” bazı bölümlerde çizgi filmde yer alan yapıların çizimlerini başarısız bularak ilgisiz kaldığını belirtmiştir (Ö2, erkek). “Ö4” kendini tarih dersinde gibi hissettiğini ve bir an önce çizgi filmlerin bitmesini beklediğini belirtmiştir (Ö4, erkek). Eğitici çizgi filmler yararlı olmasıyla beraber anlatım kısımlarının uzun olması izleyicinin odağını dağıtırken sıkılmalarına sebep olabilmektedir.

“İzlediğiniz çizgi filmdeki tarihi yapıları ziyaret etmek ister misiniz, neden?” sorusuna “Ö8” çok istediğini ve tarihi yapıların İstanbul’daki konumlarına baktığını belirtmiştir. “Ö2”, “Ö7” ve “Ö12” izledikleri tarihi yapıları merak ettiklerini fakat ziyaret etmek yerine internetten ayrıntılı fotoğraflarına bakarak meraklarını giderebileceklerini düşünmektedirler (Ö2, erkek; Ö7, kadın; Ö12, erkek). Sohbet esnasında UNESCO’nun ne demek olduğunu bilmeyen “Ö1”, yazarlar tarafından UNESCO anlatımından sonra ne kadar önemli eserleri çizgi film olarak izlediklerini fark ettiğini söylemiştir. En kısa zamanda kardeşiyle bu yapıları gezmek istediğini eklemiştir (Ö1, kadın). “Ö3” ise çizgi filmde izlemiş olduğu Topkapı Sarayını 2018 yılında ziyaret ettiğini ve daha önceden gördüğü bir mekânı çizgi filmde izlemiş olmanın onu heyecanlandırdığını söylemiştir (Ö3, kadın).

“Öğrenme materyali olarak çizgi film kullanılması hakkında düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna tüm katılımcılar hep birlikte “evet, isteriz” cevabını vermişlerdir. Katılımcılarda “Ö9” özellikle derse ilgisinin çizgi filmler sayesinde arttığını ve çok keyif aldığını belirtmiştir (Ö9, erkek). “Ö11” ise; gördüğü çalışmaların hafızasında daha kuvvetli yer ettiğini bu nedenle çizgi filmleri çok sevdiğini aktarmıştır (Ö11, kadın). “Ö2” çizgi filmlerdeki konuşmaların büyük bir kısmını anlamadığını bu nedenle derslerde de olmaması gerektiğini düşündüğünü aktarmıştır (Ö2, erkek).

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel miras ve kültür turizmi farkındalığı noktasında çizgi filmlerin kullanımına ilişkin uluslararası öğrenci görüşleri alınarak analiz edilmiş ve incelenmiştir.

Dil öğretiminin basitten karmaşığa doğru olması temel bir kural olarak benimsenmektedir. Bu sebeple yabancılara Türkçe öğretiminde video, film, çizgi film gibi araçlar seçilirken kullanılan dilin basit olması önem arz etmektedir. Yerli çizgi filmler sadece çocukların değil, her yaşta bireyin dikkatini çekmektedir. Kalıp sözler ve deyimlerin fazlaca kullanılması, dilin açık ve anlaşılır olması Türkçe dil öğretiminde bir metot olarak çizgi filmlerin kullanımının haklı bir gerekçe olduğunu göstermektedir.

Dil öğretiminde hedef dilin kültürel bileşenlerinin de aktarılması önemli bir husustur. Bu sebeple yabancılara Türkçe dil öğretiminde kullanılan materyaller kültürel bileşenler

bakımından da zengin olması önemlidir. Geçmişte halk hikâyeleri ve masallar kültür aktarımının ve güncellenmesinin önemli bir aracı iken günümüzde çizgi filmler bu görevi üstlenerek, kültürel sürekliliğin temel taşı haline gelmiştir. Çünkü bu platform; kültürel geleneği yerelden evrensele taşıyacak bir içerik üretimine elverişlidir.

Tarihsel açıdan bilgiler içeren çizgi filmler, kültür turizmi bilincinin artırılmasında önemli bir role sahiptir. Bu tür çizgi filmlerden olan İstanbul Muhafızları, tarihî mekânları, kültürel değerleri, geçmişteki olayları eğlenceli, dikkat çekici ve görsel bir şekilde sunarak, izleyicilere tarihte keyifli bir yolculuk deneyimi yaşatmaktadır. Eğlenceli bir yaklaşımda olan çizgi filmler kültürel mirası ve tarihi olayları anlatırken animasyonlar ve renkli grafiklerle izleyicinin dikkatini çekerek mekânlar ve karakterlerle etkileşim kurmalarını sağlamaktadır. Böylece bu mekânlara duyulan ilgi de artmaktadır. Tarihî hikâyelerin canlandırılması ile birlikte belirli döneme veya kültüre ait tarihî anlatıların izleyiciye somut bir şekilde aktarımı ve o kültürü anlaması sağlanabilmektedir.

Anket ve görüşme verilerinin ışığında, çizgi filmlerin dil öğretiminde önemli ve etkili bir materyal olduğu söylenebilir. Araştırma kapsamında incelenen İstanbul Muhafızları çizgi filminin, kültür turizmi farkındalığı yaratmak açısından hem olumlu hem olumsuz birçok yönünün olduğu yine araştırma çıktıları arasındadır. İncelemeye esas bazı yapıların gerçek halleri ile çizgi filmdeki resmedilişi arasındaki farkın büyük olduğu durumlarda, çalışmaya katılan öğrencilerin bu yapıları görmeye ilgi duymamasına ve bu nedenle turizm bilincinin oluşmasına olumsuz bir etkisi olmuştur. Fakat başarılı, gerçeğe yakın resmedilen yapılar çalışmaya katılan öğrenciler tarafından merak edilerek ziyaret etme isteği uyandırdığı görülmüştür. Odak grup görüşmesinde fikirlerini dile getiren katılımcılara çizgi filmde gerçeği yansıtmadığı düşünülen mekânların farklı görselleri sunulmuştur. Çizgi filmi izledikleri zaman merak uyandırmayan bu yapılar da katılımcılarda ziyaret etme isteği uyandırmıştır. Bu da göstermektedir ki, çizgi filmlerde gösterilen tarihî yapıların resmediliş şekli, katılımcıların bu yapıları ziyaret etme isteklerini etkilemektedir.

Kaynaklar

- Arıncı, P. C. (2002). *Selçuk'ta Kültür Turizmi*. Yüksek lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Baş T., Çamır, M. ve Özmalda, B. (2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çulha, O. (2008). Kültür turizmi kapsamında destekleyici turistik ürün olarak deve güreşi festivalleri üzerine bir alan çalışması. *Journal of Yaşar University*, 3(12), 1827-1852.
- Edwards, E. (2005). *An investigation into the quality of coverage of cultural heritage impacts in UK Environmental Impact Assessment* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). School of Environmental Sciences University of East Anglia University Plain. Norwich: University of East Anglia.
- Emekli, G. (2006). Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15(1-2), 51-59.
- Erdem, M. (2019). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde çizgi film kullanımına ilişkin öğretici görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Eryücel, Ö. (2018). *Turizmde kültürel mirasın sürdürülebilirliği: Kazdağı Türkmen köyleri örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Foo, L. M. & Rosetto, A. (1998). *Cultural Tourism in Australia Characteristics and Motivation*. Australia: Bureau of Tourism Research.

- Güngör, A.C. ve Çolak, A. (2019). Popüler kültür bağlamında çizgi filmlerin kültür aktarımındaki yeri ve önemi: İstanbul Muhafızları incelemesi. *İDİL Sanat ve Dil Dergisi*, 9(59), 931-939.
- Halaç, H. H., Mokrane, H. ve Turan, S. (2019). Tömer öğrencilerinin kültürel miras ve koruma farkındalığı; Eskişehir Anadolu Üniversitesi örnekleme. *Journal of Awareness*, 4 (2), 185-204. DOI: 10.26809/joa.4.015.
- Karakoç Öztürk, B. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde somut olmayan kültürel mirasın aktarımı. *Çukurova Üniversitesi Türkojoloji Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 288-312. DOI: 10.32321/cutad.781673.
- Levent, Y. S. (2011). Kültür Mirasına İlişkin Koruma Politika ve Uygulamalarında Kamu Yararı İlkesi. *Toplum ve Demokrasi*, 5(11), 115-132.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (Çev. Ed.: Turan, S.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Waite, G. (2000). Consuming heritage: perceived historical authenticity. *Annals of tourism Research*, 27(4), 835-862.
- Yeniçeri, Y. (2020). Çizgi dizilerde öğreticilik: İstanbul Muhafızları örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6 (3), 388-395. DOI: 10.24289/ijsser.733418.

İnternet Kaynakları

Url-1: https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0istanbul_Muhaf%C4%B1zlar%C4%B1 (Erişim tarihi: 10.03.2022).

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1a. İstanbul Muhafızları 3.bölüm, Youtube, <https://www.youtube.com/watch?v=lkQs26d00-w> (03:59), Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1b. <https://www.oggusto.com/skoda/topkapi-sarayinda-gorebileceginiz-eserler> Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1c. İstanbul Muhafızları 3.bölüm, Youtube, <https://www.youtube.com/watch?v=lkQs26d00-w> (05:29), Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1d. <https://muzeler.org/topkapi-sarayi-muzesi--713781>, Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1e. İstanbul Muhafızları 8.bölüm, Youtube, https://www.youtube.com/watch?v=_fUSCmqeYrw (13:30), Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1f. <https://arkeofili.com/ayasofya-hakkinda-bilmeniz-gereken-30-bilgi/> Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1g. İstanbul Muhafızları 13.bölüm, Youtube, <https://www.youtube.com/watch?v=SyQNC5nnOF8> (06:51), Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1h. <https://www.flickr.com/photos/ondercakoglu/4833221217> Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1i. İstanbul Muhafızları 32.bölüm, Youtube, <https://www.youtube.com/watch?v=O9-o9c1E-ag> (07:21), Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1j. <https://www.oguztopoglu.com/2013/02/suleymaniye-kutuphanesi-giris-24-subat.html> Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1k. İstanbul Muhafızları 36.bölüm, Youtube, <https://www.youtube.com/watch?v=hKr93oV3xHs> (11:01), Erişim tarihi: 10.03.2022
- Görsel 1l. <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/molla-zeyrek-camisi-kullerinden-dogdu/1491313> Erişim tarihi: 10.03.2022

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Ostim Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul Komisyonu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 29.04.2022

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: E-96274976-100-8900